

2009

मराठी वाङ्मय - II (वैकल्पिक)

100158

स्तर : पदवी

एकूण गुण : 200

स्वरूप : पारंपारिक

कालावधी : 3 तास

सूचना :

- (i) सर्व प्रश्नांची उत्तरे मराठीत लिहावीत.
- (ii) प्रश्न क्रमांक 1 हा अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी प्रत्येक विभागातून एक, याप्रमाणे चार प्रश्न सोडवा.
- (iii) प्रश्नाच्या उजवीकडील अंक त्या प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
- (iv) ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (v) तर्कसंगत, संक्षिप्त आणि परिणामकारक लिखाणास जास्त गुण देण्यात येतील.
- (vi) उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (vii) प्रत्येकी 10, 15 आणि 20 गुण असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे परिक्षार्थीकडून अनुक्रमे 125, 175 आणि 250 शब्दांमध्ये अपेक्षित आहेत.

1. खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 10 गुण)

(अ) 'पाचोळा' काढंबरीतील संघर्षाचे स्वरूप स्पष्ट करा.	10
(ब) 'सार्वजनिक सत्यधर्म' मधील 'जातिभेदा' विषयीची म.फुले यांची भूमिका सांगा.	10
(क) ज्ञानदेवांनी विशद केलेली 'ज्ञानी भक्ता' ची लक्षणे सांगा.	10
(ड) 'काही कविता' मधून व्यक्त झालेली नवकवितेची वैशिष्ट्ये लिहा.	10
(इ) श्री. नारायण सुर्वे यांच्या 'तुमचंच नाव लिवा', या कवितेतील स्त्रीचे भावविश्व साधार लिहा.	10

P.T.O.

विभाग-अ

2. पुढील टिपा लिहा :
- (अ) 'ययाति'- या मुख्य पात्राचे विशेष. 10
 - (ब) 'परिव्राजक'- मधील सामाजिक जाणिवेचे स्वरूप. 15
 - (क) 'स्मृतिशेष' मधील ललितलेखनाचे वेगळेपण. 15

3. पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :
- (अ) 'पाचोळा' मध्ये ग्रामीण कुटुंबाचे भावविश्व कसे साकार झाले आहे ? 10
 - (ब) 'किडलेला माणसे' या कथेच्या शीर्षकाची अन्वर्थकता स्पष्ट करा. 15
 - (क) दुर्गाबाई भागवत 'मार्गशीर्ष' महिन्याला प्रशांत व प्रक्षुब्ध का म्हणतात, ते विशद करा. 15

विभाग-ब

4. पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :
- (अ) 'दृष्टान्त पाठा' तून व्यक्त झालेले महानुभाव तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा. 10
 - (ब) '1857 च्या बंडा' च्या कोणत्या हकिकती 'माझा प्रवास' मध्ये गोडसे भटजींनी सांगितल्या आहेत ते सांगा. 15
 - (क) 'किरवंत' या नाटकातील संघर्षाचे स्वरूप विशद करा. 15

5. पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :
- (अ) 'स्त्री-पुरुष' विषयक कोणते विचार 'सार्वजनिक सत्यधर्म' मध्ये व्यक्त झाले आहेत ? 10
 - (ब) 'मीच' हे सांगितलं पाहिजे', मध्ये शीलवती केतकरांनी श्री.व्यं. केतकरांचे व्यक्तिमत्त्व कसे रंगविले आहे ते सांगा. 15
 - (क) 'दुःखगर्भ अनुभव साकारणारे नाटक' म्हणून 'हिमालयाची सावली' या नाटकाची चिकित्सा करा. 15

विभाग-क

6. पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :
- (अ) ज्ञानदेवांनी 'गुणातीततत्त्व' कसे स्पष्ट केले आहे, ते 'ज्ञानेशांची अमृतवाणी' च्या आधारे लिहा. 15
 - (ब) 'मृदगंध' मधील 'ही जनता अमर आहे' या कवितेचे रसग्रहण करा. 10
 - (क) कुसुमाग्रजांच्या 'रसयात्रा' मधील कवितांतून कोणत्या जीवनमूल्यांचा उद्घोष होतो ते साधार लिहा. 15

गुण

7.	पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :	
(अ)	'पैंजण' मधील शाहिरांच्या कवितांतून व्यक्त झालेल्या 'पुणे' शहराचे स्वरूप स्पष्ट करा.	15
(ब)	'काही कवितां' मधील 'फलाटदादा' या कवितेचे रसग्रहण करा.	10
(क)	ना.धो. महानोरांच्या 'रानातल्या कवितां' मधील स्त्री-प्रतिमेचे सौंदर्य आणि वेगळेपण विशद करा.	15

विभाग-ड

8.	पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :	
(अ)	'नक्षत्रांचे देणे' या कवितासंग्रहातील निसर्ग प्रतिमांचे अर्थवाहीपण स्पष्ट करा.	10
(ब)	फ.मु. शिंदे यांच्या 'सूर्यमुद्रा' मधील कवितांमधून व्यक्त झालेल्या जीवनभानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.	15
(क)	दलित स्त्रीचे यातनाविश्व 'फिर्याद' मधील कवितांतून कसे साकारले आहे ते लिहा.	15

9.	पुढील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा :	
(अ)	श्री.नारायण सुर्वे यांच्या 'माझे विद्यापीठ' या कवितेचे मर्मग्राही रसग्रहण करा.	10
(ब)	बहिणाबाईच्या कवितेतील प्रतिमासृष्टीचे स्वरूप उलगडा.	15
(क)	त्र्यंबक सपकाळे यांच्या 'ब्रोकनमेन' मधील कवितांतून सामाजिक जीवन जाणीव कशी व्यक्त झाली आहे ते साधार लिहा.	15

- o O o -

www.mpscmaterial.com